

SABANILLA

M.p. dnia 16 maja 1944 r.

L.dz.101/44

Kierownik Placówki "ESTEZET".

523

Wpływ dn. 26.5.1944

L. dz. 523/44 1.

Przydział.....

Melduję, iż pocztę niniejszą wysyłam z polecenia i w zastępstwie Pedra, który w sprawach rodzinnych wyjechał poza Rio na parę dni i ma powrócić w dniu jutrzejszym.

- 2.) W tygodniu bieżącym nie nadeszła poczta z "ESTEZET".
- 3.) W dniu 10 maja r.b. Pedro odebrał z Banku i wpłacił do Kasy Placówki kwotę 8.620.00 cruzeiro, przeznaczoną na pobory za maj dla Pedro i dla mnie.
- 4.) W dniu 9 maja r.b. Pedro wysłał do "ESTEZET" depeszę, w której zameldował o zapoznaniu się z szyframi, przywiezionymi przez O. Czartoryskiego.
W dniu 10 maja r.b. WESTERN zawiadomił telefonicznie, iż telegram nie został wysłany, ponieważ cenzura brazylijska nie pozwala na przekazywanie jakichkolwiek wiadomości szyfrem. Powiadomione o tym fakcie Poselstwo R.P. wróciło się niezwłocznie do brazylijskiego M.S.Z., gdzie sekretarz Zaniewski został poinformowany, iż M.S.Z. nie zna powodów odmowy wysłania telegramu Poselstwa Polskiego i zajmie się wyjaśnieniem tej sprawy. Jednak do dnia dzisiejszego-pomimo wielokrotnych interwencji- nie uzyskano żadnej konkretnej odpowiedzi.
W sobotę protokół dyplomatyczny prosił ministra Skowrońskiego pre- sił o złożenie oficjalnej noty, co zostało uskutecznione wczoraj.
W tej sytuacji jesteśmy chwilowo pozbawieni możliwości wysyłania te- telegramów szyfrowych.
Minister Skowroński przypuszcza, iż sprawa polega na nieporozumieniu i w ciągu kilku dni się wyjaśni, nie jest to oczywiście pewne.
W dniu wczorajszym prosiłem min. Skowrońskiego o zawiadomienie clai- rem Ambasady R.P. w Waszyngtonie o wytworzonej sytuacji, poseł jednak woli poczekać do chwili otrzymania z tutejszego M.S.Z. definitywnego wyjaśnienia.
- 5.) W dniu 10 b.m. nadeszła depesza z "ESTEZET" z zapytaniem w sprawie przesyłki wiezionej przez O. Czartoryskiego. Z powodów przytoczonych wyżej nie można było wysłać odpowiedzi telegraficznie, odbiór prze- syłki został jednak pokwitowany w piśmie do "ESTEZET" z 25 kwietnia 1944 r. L.dz.79/44.

6.) W trakcie pisania niniejszego meldunku zostałem wezwany przez ministra Skowrońskiego, który zakomunikował mi, iż już nadeszła oficjalna odpowiedź tutejszego M.S.Z. w sprawie wysyłania depezb szyfrowych. W myśl tej odpowiedzi zabroniono wysyłania takich depezb attaché wojskowym i morskim oraz konsulom. Depesze szyfrowe mogą więc wysyłać jedynie ambasady i poselstwa.

Dla nas praktycznie nie stworzy to specjalnych trudności z tem, iż w adresach depezb wysyłanych oraz otrzymywanych trzeba będzie pomijać wyraz MILITPOLOGNE oraz będziemy musieli zaliczać telegramy na conto Poselstwa R.P. nie zaś, jak dotychczas, Attachatu.

Przypuszczam, iż cenzura brazylijska jest zorientowana, jak sygnowane są depesze, przeznaczone dla Attachatu Wojskowego, (mogła to sprawdzić tak na podstawie umieszczania w adresie słowa MILITPOLOGNE, jak i w wyniku rozpracowania depezb wysyłanych dotychczas na rachunek Attachatu.). Sprawę tę rozwiązuje jednak fakt otrzymania przez nas nowych szyfrów z odmiennym oznaczeniem początkowym.

7.) Do poczty niniejszej dołączam notatkę w sprawie nastrojów emigracji polskiej oraz antypolskich materiałów propagandowych, drukowanych w prasie brazylijskiej. Przypuszczam, że materiały te nie są publikowane wyłącznie na terenie Brazylii, chociaż pochodzą one nie od agencji, lecz od "specjalnych korespondentów". Zestawienie ich jednak wydawało mi się celowe dla zorientowania ESTEZET, jakiego rodzaju informacje propagandowe kierowane są na teren brazylijski i jaką wywołują one reakcję.

Y. S. S. S. S.